

SAKSFRAMLEGG**Saksbehandler: Thomas Engen**

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Formannskapet - Ørland kommune	

Ferjeanbudet på Flakk – Rørvik og Brekstad – Valset fra 2019

Vedlegg:

- 1 Mandat for ferjeandbud 2019 - høring
- 2 Diskusjon ferjeandbud 2019
- 3 Statistikk ferje
- 4 Brev Statens vegvesen - Status-Valset

Sakens bakgrunn og innhold

Ferjestrekningene Flakk – Rørvik og Brekstad – Valset skal ut på andbud med oppstart i 2019. AtB vil ha ansvaret for andbudet. Fylkesrådmannen har gjennomført dialogsamtaler med ulike aktører tilknyttet ferjenæringen. Der var tilbakemelding at for å oppnå optimal konkurranse og dermed riktigst mulig pris i markedet er det avgjørende at forutsetningene for et andbud blir avklart tidlig og ikke forandres underveis i andbudsprosessen.

I forbindelse med utlysning av andbudet Brekstad-Valset fra 2015 var det for eksempel satt krav om 2 ferjer med 50 PBE, mens det i løpet av andbudet ble endret til 1 ferje med 50 PBE og en ferje med 38 PBE. Andbuds konkurransen ble kansellert etter midlertidige forføyninger med forbud mot å inngå kontrakt.

Utlysningen av andbud Brekstad-Valset fra 2015 var basert på Fylkestingsvedtak «60/12 - Overordna kravspesifikasjon ferjeandbud - oppstart januar 2015» Her var det blant annet satt følgende krav:

7. For sambandet Brekstad-Valset legges følgende krav til grunn:
 - a) Sambandet skal trafikkeres av to ferger, dimensjonert for å ivareta en kvalitet som tilsvarende mindre en 100 tilfeller pr år med gjenstående biler. Det skal legges til grunn en årlig vekst i trafikkmengde.
 - b) Åpningstiden skal følge veileder i regional transportplan og være minimum 17 timer. Sambandet skal ha beredskap utenfor åpningstiden.
 - c) Sambandet skal gå med halvtimes frekvens morgen og kveld, samt i sesongbelastede perioder.
 - d) Det settes krav til reservemateriell utover de 2 ordinære ferjene.

Etter kansellering av andbudet ble det gjort følgende vedtak i Fylkestinget i sak 70/14 Strategiplan 2015-2018 Utfordringsdokumentet:

«Fylkestinget forventer at de økte kostnader fylkeskommunen blir påført, og som kan tilskrives Forsvarets utbygging av kampflybasen på Brekstad i Ørland kommune blir dekket av Staten gjennom ekstraordinært tilskudd/skjønnstilskudd.»

«Fylkeskommunen vil:

- Gjennomgå fergetilbudet med tanke på å identifisere muligheter for kostnadsreduksjon.
- Konsekvensutrede kapasitetsutvidelse av sambandet Brekstad - Valset, eksempelvis
 - to ferjer
 - en ferje med større kapasitet og hastighet.
 Dette sett opp mot dagens løsning.»

I sak 98/14 - Handlingsprogram samferdsel 2015-18 ble det gjort vedtak som medførte at midlertidig anbud 2017-2018 ble sendt ut og prosess mot felles anbud fra 2019 ble igangsatt:

«Fylkestinget ber Fylkesrådmannen om å oppmuntre AtB til å gjennomføre ev vurdering av tidsrytmikken i forhold til kommende ferje anbudsfor arbeidsluttføres. Det gjelder særlig å se på mulighetene for en kortere interimordning for Brekstad – Valset, slik at Flakk – Rørvik og Brekstad – Valset kan utlyses sammen samtidig, med de positive synergier som derav måtte følge.»

I Handlingsprogram samferdsel 2015-18 står det følgende vedrørende fergeleier:

«Ørland kommune har satt i gang en prosess der fergeleiet på Brekstad vurderes flyttet/endret. Hvorvidt planene blir klar i perioden 15-18 er usikkert. Fylkesrådmannen vurderer at fylkeskommunen ikke har noe økonomisk ansvar i forbindelse med en slik endring. Det etterspørres større parkeringskapasitet ved fergeleiene Flakk, Valset og Rørvik. Spesielt på Valset bør det vurderes å legge til rette for flere parkeringsplasser for å møte forventet trafikkvekst og for å spare kystbyen Brekstad for unødige biltrafikk.»

I sak 76/15 - Materiellstrategi for fremtidens kollektivtransport ble det gjort følgende vedtak:

1. Fylkestinget vedtar at anbudskonkurransene som AtB skal utlyse i 2016 skal følge de mål og føringer som gis i denne materiellstrategien.
2. Fylkestinget ber Fylkesrådmannen om å gjennomgå materiellstrategien og status for forberedelsene for de kommende anbudsutlysningene for Fylkestinget i desember 2015.
3. Dersom AtB på noe tidspunkt i anbudsprosessen ser at anbudene ikke kan gjennomføres basert på målene og føringene i denne strategien, må AtB fremlegge et revidert anbudsprogram for Fylkestinget.
4. Samferdselskomiteen ber Fylkestinget delegere til fylkesutvalget, etter forutgående behandling i Samferdselskomiteen, å fatte nødvendige vedtak så snart alle deler i saken er ferdig utredet.

I desember 2015 skal det legges frem en Fosenstrategi som vil omhandle samferdsel på Fosen. Her vil både ferje, hurtigbåt, buss og innfartsparkering få stort fokus. Parallelt med dette legges det frem en materiellstrategi der mandatet til ferje 2019 er sentralt siden dette skal ut på anbud i tidlig i 2016.

Fosenstrategien skal opp til behandling i Fylkestinget i desember samtidig med materialstrategien. Mandatet til ferje anbuds skal opp til behandling i samferdselskomiteen 1. oktober etterfulgt av beslutning om mandat i Fylkesutvalget, sannsynligvis 13. oktober før konstituering av nytt Fylkesting eller 20. oktober etter konstituering av nytt Fylkesting.

Ørland kommune mottok brev om høring den 20.8.2015 med høringsfrist 4.9.2015

Høringsdokumentet som er sendt ut omhandler flere hoveddeler:

- Eierskap
 1. Operatøren eier og drifter materiell før, under og etter anbudet.
 2. Oppdragsgiver eier materiellet selv og disponeres via kontrakt av operatør (fylkesrederi).
 3. «Nordlandsmodellen» - innebærer at oppdragsgiver utlyser flere anbud, der eierskap, drift og eventuelt vedlikehold av materiell er skilt i forskjellige kontrakter.
- Antall ferger og kapasitet
 1. Fortsette som før (5 ferjer med 410/290 PBE totalt pr. time)
 2. To-ferjeløsninger (4+1 ferjer med 340/290 PBE totalt pr. time)
 3. Større ferger (3+1 ferjer med 320/320 PBE totalt pr. time)
- Alder og funksjon
- Klima
- Infrastruktur med tiltak på kai
- Beredskap
- Billettsystem

Folkehelsevurdering

Mulighet for transport er viktig. Engasjementet på Facebook vedørende ferje på viser dette. Dette er også viktig for å gjøre Brekstad attraktiv som bosted.

Administrasjonens vurdering

11.06.2015 i sak 15/39 vedtok formannskapet i Ørland kommune vedrørende dagens tilbud:

1. *Frekvens i forbindelse med fredag kveld og søndag må utvides umiddelbart*
2. *Åpningstiden må søkes utvidet til å inkludere første avgang seneste 06:00.*
3. *Ferja må være tilpasset værforholdene i sambandet*
4. *Føringer fra tidligere fylkestingsvedtak og anbudskonkurranser må følges opp. Dagens trafikk tilsier at kapasiteten på ferjesambandet må utvides til å være minimum 85 PBE i makstime med avgang hver halvtime og minimum 50 PBE i lavtrafikkerte perioder.*
5. *Overordnede kravspesifikasjoner og konkurransegrunnlag for anbud fra 2019 må være basert på analyser av behov og trafikkutvikling. Det påbegynte samarbeidet mellom Ørland kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune må fortsette og benyttes i utarbeidelsen av disse analysene. Prosessen må være transparent og etterprøvbart for alle berørte parter.*
6. *Økte kostnader knyttet til ferjesambandet Brekstad – Valset skal ikke gå utover sambandet Garten - Storfosna*
7. *Formannskapet i Ørland ser at markedet for fergemateriell er uforutsigbart og anbefaler at STFK selv bygger minimum 50 PBE ferger og setter inn i sambandet Brekstad - Valset. Driften av fergene kan settes ut på anbud som i dag.*

Rådmannens innstilling er basert på dette vedtaket, men tilpasset ferjeandbud fra 2019. Vedtaket omfatter ikke vurderinger rundt klima, infrastruktur med tiltak på kai, beredskap og billettsystem.

Vedrørende klima har ferjedriften Brekstad-Valset i 2013 et langt lavere utslipp enn Flakk-Rørvik. Tar en hensyn til kortere seilingsdistanse, lavere effektbehov og bedre potensial for ladning, kan det tyde på at Brekstad-Valset har et større potensial for en klimavennlig løsning

enn Flakk-Rørvik. En større prioritering av Brekstad-Valset kan derfor være et virkemiddel for å oppnå klimakrav.

Spesielt på Valset har det i forbindelse med drift av ferje fra 2015-2016 og ferjeandbud 2017-2018 vært et fokus på begrensninger på kaianlegg. Det vises her til brev fra Statens vegvesen som var en del av anbudsdokumentene på ferjeandbud 2017-2018. Det kan synes som om Valset driftes på grensen til det forsvarlige med ferjer på 50 PBE. Ferjeleiet er også utsatt for vær og vind. Av driftsmessige hensyn og for å unngå kanselleringer bør en vurdere om Valset ferjeleie bør oppgraderes uansett anbudskriterier.

Brekstad ferjeleie er dimensjonert for 50 PBE ferje. Dersom en legger til grunn mulighet for ferjer på opptil 90 PBE bør avsatt areal til ferjeoppstilling nesten dobles. STFK har tidligere ikke satt av penger til flytting av ferjeleie til utsiden av molo.

Beredskap er viktig for Ørland og Fosen sin tilknytting til Orkdal sykehus. Ørland kommune skrev i brev datert 13.5.2015 følgende til styret for St. Olavs Hospital:

Det er 3 områder som er viktig for Ørland og Fosen knyttet til Akuttmottaket på Orkdal Sjukehus:

- Legevaktordningen
- Orkdal Sjukehus gir mange støttefunksjoner til Fosen DMS/fagmiljøet
- Beredskapsferge

Dersom ikke Brekstad-Valset er beredskapsferje kan dette påvirke hele Ørland og Fosen sin tilknytting til Akuttmottaket på Orkdal Sjukehus.

Det er en utfordring at Flakk-Rørvik og Brekstad-Valset har forskjellige billettsystem. Dette medfører at en må forhåndsbetalte på begge sambandene for å oppnå full rabatt. En koordinering med autopass gir også mulighet for å ha felles billett og rabattsystem med Krinsvatnet, Lakseveien og Trondheim (E39,E6 og miljøpakken). Et felles system vil derfor gi fordeler dersom rabatter samordnes. STFK anbefaler lik takst, men dette bryter med nasjonale føringer for takstnivå siden strekningen Flakk-Rørvik er lenger enn Brekstad-Valset.

For ytterligere diskusjon vises det til eget notat og statistikk for ferjesambandene.

Rådmannens innstilling

Formannskapet i Ørland kommune vedtar følgende høringsinnspill til ferjeandbud – 2019:

- Anbudet må baseres på 2 ferjesamband på Brekstad-Valset fra 2019.
- Åpningstiden må søkes utvidet.
- Ferjene må være tilpasset værforholdene i sambandet.
- Føringer fra tidligere fylkestingsvedtak og anbudskonkurranser må følges opp. Kapasiteten på ferjesambandet må utvides til å være minimum 100 PBE i makstime med avgang hver halvtime og minimum 50 PBE i lavtrafikkerte perioder.
- Overordnede kravspesifikasjoner og konkurransegrunnlag for anbud fra 2019 må være basert på analyser av behov og trafikkutvikling. Det påbegynte samarbeidet mellom Ørland kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune må fortsette og benyttes i utarbeidelsen av disse analysene. Prosessen må være transparent og etterprøvable for alle berørte parter.
- Styrking av ferjesambandet Brekstad – Valset skal ikke gå utover sambandet Garten – Storfosna
- En innføring av autopass på Brekstad-Valset bør koordineres med felles rabattsystem for alle autopassinnkrevinger i Trøndelag. Takstnivå bør følge nasjonale føringer for takstsoner på ferje.

- Valset ferjeleie bør utbedres uavhengig av ferjeløsning for å sikre regularitet og pålitelighet på sambandet.
- STFK må ta kostnader for utvidelse av oppstillingsplasser/flytting av ferjeleie ved valg av enferjeløsning med en større ferje på opptil 90 PBE
- Beredskap Brekstad-Valset bør sees i sammenheng Ørland og Fosen sin tilknytting til Akuttmottaket på Orkdal Sjukehus.
- Formannskapet i Ørland ser at markedet for fergemateriell er uforutsigbart og anbefaler at STFK selv bygger minimum 50 PBE ferger og setter inn i sambandet Brekstad - Valset. Driften av fergene kan settes ut på anbud som i dag.